

services» and «provision of services in the field of education»]. Dnipropetrovsk.

12. Lobach, N. V. (2014). *Osvitnie seredovyshe yak zasib formuvannia informatsiino-analitychnoi kompetentnosti studentiv*. [Educational environment as a means of forming information and analytical competence of students].

13. Hubska, H. V. (2019). *Retrospektyvnyi analiz poniattia ta yavyshcha «virtualnyi osvittnyi prostir» v konteksti realizatsii mizhnarodnoi osvittnoi diialnosti*. [Retrospective analysis of the concept and phenomenon of «virtual educational space» in the context of the implementation of international educational activities]. Kyiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ДОНЧЕНКО Світлана Вікторівна – кандидат технічних наук, доцент кафедри технології та конструювання швейних виробів Київського національного університету технологій та дизайну.

Наукові інтереси: дизайн теплого захисного, дитячого одягу; проектування технологічних процесів швейного виробництва; організація освітнього процесу в ВНЗ.

НАЙДЬОНОВА Галина Георгіївна – кандидат педагогічних наук, завідувач педагогічною практикою Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: методика викладання біологічних дисциплін, формування екологічної компетентності особистості, анатомія, фізіологія, екологія рослин та тварин, урбаноекологія.

ОМЕЛЬЧЕНКО Ганна Віталіївна – кандидат технічних наук, доцент кафедри ергономіки і дизайну Київського національного університету технологій та дизайну.

Наукові інтереси: графічний дизайн, дизайн багатофункціонального одягу.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

DONCHENKO Svitlana Viktorivna – Candidate of Technical Sciences, Associate Professor of the Department of Technology and Clothing Design, Kyiv National University of Technologies and Design.

Circle of scientific interests: heatproof children's clothing design; clothing production technologies design; organization of the educational process in higher educational institutions.

NAIDONOVA Halyna Heorhiivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Head of Teaching Practice in Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: methods of teaching Biology, formation of the individual's ecological competence, flora and fauna of Ukraine, plant and animal ecology, urban ecology.

OMELCHENKO Hanna Vitaliivna – Candidate of Technical Sciences, Assistant Professor of the Department of ergonomics and design in Kyiv National University of Technologies and Design.

Circle of scientific interests: graphic design, multifunctional clothing design.

Стаття надійшла до редакції 27.12.2021р.

УДК 378.016:004.774

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-200-71-75

ЗАПОТІЧНА Роксолана Андріївна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення Львівського державного університету внутрішніх справ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5588-171X>
e-mail: roksolana.zapotichna@gmail.com

РОМАНЮК Ольга Михайлівна – викладач кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення Львівського державного університету внутрішніх справ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7053-4011>
e-mail: olyarom12@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛІВ ВІДЕОЛЕКЦІЙ TED TALKS ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Станом на сьогодні, нові технологічні досягнення та інновації активно розробляються та впроваджуються в освітній процес для полегшення вивчення та кращого засвоєння матеріалів навчальних дисциплін. Процес вивчення іноземної мови професійного спрямування не є винятком, оскільки нові онлайн ресурси дозволяють як науково-педагогічним працівникам, так і здобувачам вищої освіти полегшити процес навчання. Одним з таких онлайн ресурсів є

TED Talks – відеоплатформа, на якій запропоновано широкий спектр навчальних відеороликів, створених за участю експертів-доповідачів. Наше дослідження зосереджене на вивченні особливостей використання автентичних матеріалів – відеолекцій TED Talks, з метою покращення мовленнєвих навичок майбутніх економістів. Варто наголосити на тому, що використання автентичних матеріалів дозволяє поставити здобувачів вищої освіти у реальний іншомовний контекст. До того ж,

прослуховування автентичних аудіоматеріалів та перегляд відеоматеріалів сприяє розвитку комунікативно-пізнавальної мотивації, формує лінгвокраїнознавчу та соціокультурну компетенцію та позитивно впливає на розвиток комунікативних навичок здобувачів вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Теоретичну основу статті склали наукові напрацювання українських та іноземних науковців, присвячені проблемі підвищення іншомовної комунікативної компетенції здобувачів вищої освіти за допомогою лекцій TED Talks. Існує низка досліджень, результати яких доводять ефективність використання відеоматеріалів TED Talks у процесі вивчення іноземної мови професійного спрямування. Зокрема, Г. Кузан та Ю. Матвіїв-Лозинська на прикладі лекції TED Talks на тему «The secrets of learning a new language» розробили власні методичні рекомендації, спрямовані на підвищення рівня ефективності процесу формування комунікативної компетенції здобувачів вищої освіти. До таких рекомендацій автори віднесли: використання якісних відеолекцій, які відповідають рівню знань здобувачів вищої освіти; використання відеолекцій, тривалість яких не перевищує можливості заняття та сприйняття здобувачів вищої освіти; отримання здобувачами вищої освіти чітко сформульованих завдань перед переглядом відеолекцій; виокремлення та вивчення не більше 7–10 нових слів за темою відеолекції [7, с. 112]. Г. Корнюш теоретично обґрунтовує переваги, особливості та можливості застосування відеолекцій TED Talks під час навчання здобувачів вищої освіти англійської мови, розкриває їхню корисність для соціокультурного розвитку здобувачів вищої освіти, а також визначає критерії яким ці відеолекції повинні відповідати (корисність і доцільність тематики, відповідність академічному середовищу, належний рівень складності мови й вимови, тривалість відео у межах 5–20 хвилинами) [6, с. 28]. Є. Баєва у своєму дослідженні описує переваги використання відеолекцій TED Talks, які допомагають викладачам іноземної мови професійного спрямування формувати навчально-методичні матеріали нового покоління, а також наводить приклади комунікативних навчальних завдань з аудіювання та мовлення, розроблених на основі однієї з відеолекцій TED Talks [1, с. 128] Т. Шелестова у співавторстві з іншими науковцями доводить, що відеоматеріали TED Talks ефективні для розвитку мовленнєвих навичок здобувачів вищої освіти та сприяють розширенню їхнього словникового запасу, описуючи досвід проведення занять з англійської мови з використанням матеріалів

TED Talks під час професійно-педагогічної практики [2, с. 82].

Мета статті – розглянути можливості використання відеоматеріалів TED Talks з точки зору їх актуальності для навчання англійської здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей та розробити практичні завдання на основі використання однієї з лекцій TED Talks.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відтворити іншомовне середовище спілкування на заняттях з іноземної мови професійного спрямування можливо за допомогою сучасних освітніх технологій. У даній статті ми розглядаємо одну з таких сучасних технологій, яку успішно застосовуємо на заняттях з іноземної мови професійного спрямування для здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей – перегляд відеоматеріалів на ресурсі TED Ed.

TED (англ. Technology Entertainment Design) – назва некомерційної організації у США та організованих нею інтелектуальних конференцій. Місія організації – «поширення унікальних ідей» («ideas worth spreading»), тому лекції TED Talks викладають у вільному доступі для скачування та перегляду на відеохостингу Youtube. Станом на жовтень 2021 року у TED Ed на Youtube п'ятнадцять мільйонів підписників, а кожне відео у середньому набирає по півмільйона переглядів. Промовцями, як правило, стають відомі особистості – політики, бізнесмени, вчені, громадські діячі, письменники і журналісти.

Медіа-ресурс TED Ed можна віднести до категорії «масові відкриті онлайн-курси» (massive open online courses), що є за своєю сутністю інноваційною освітньою розробкою. Головною відмінністю інноваційних електронних ресурсів від традиційних є їхня інтерактивність, яка передбачає використання активно-діяльнісних форм навчання і тим самим стимулює самостійну навчальну діяльність здобувачів вищої освіти. Так, здобувачі вищої освіти не працюють з готовими завданнями до тексту в посібнику, а залучені в багатоаспектний навчально-творчий процес – повторюють незнайомі слова і вирази за носієм мови, створюють субтитри до відео, дискутують тощо [4, с. 51].

На нашу думку, лекція TED Talks на тему «What is economic value, and who creates it?» за посиланням:

https://www.ted.com/talks/mariana_mazzucato_what_is_economic_value_and_who_creates_it за тематикою відповідає науковим інтересам здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей, а її обсяг і темп відповідає їхнім можливостям та рівню мовної підготовки.

Як зазначає Н. Карева, методична робота з відеоматеріалами традиційно вибудовується викладачем у три етапи: переддемонстраційний (підготовчий), демонстраційний (безпосередня робота з відеоматеріалами) і післядемонстраційний.

Підготовчий етап – це етап психологічної підготовки здобувачів вищої освіти до сприйняття мови. Перед прослуховуванням і переглядом відеоматеріалу викладачеві важливо зняти лексичні та мовні труднощі, пов’язані з розумінням мови носіїв [5, с. 3].

З цією метою ми пропонуємо здобувачам вищої освіти виконати завдання, спрямовані на активізацію словникового запасу, відновлення і узагальнення вже наявних в їхній пам’яті знань за темою відео. Перед переглядом відеоматеріалу здобувачі вищої освіти активно залучаються до обговорення пов’язаних з даною темою питань.

Answer the following questions and justify your answers:

1. *Where does wealth come from?*
2. *Who creates it and what destroys it?*
3. *What is the difference between money, wealth and fortune?*
4. *What is the purpose of our wealth?*
5. *What is an economic value example?*
6. *Why is economic value important?*
7. *How do you calculate economic value?*
8. *Who gets economic value?*

Відповідаючи на запитання викладача, здобувачі вищої освіти визначають, що їм уже відомо з даної проблематики. Іншими словами торкаються тих питань, про які йтиметься у відео, а викладач спрямовує обговорення у потрібне русло

На переддемонстраційному етапі ми також пропонуємо подати здобувачам вищої освіти активний словник на основі відеоматеріалу. Нові слова можна представити без перекладу та залучити здобувачів вищої освіти до обговорення можливих варіантів їхніх значень або з перекладом, щоб відразу перейти до перегляду відео. Для прикладу:

<i>agricultural land</i>	землі сільськогосподарського призначення
<i>division of labor</i>	поділ праці
<i>financial crisis</i>	фінансова криза
<i>innovation</i>	інновація
<i>merchant</i>	купець
<i>mortgage</i>	іпотека
<i>productiveness</i>	продуктивність
<i>taxpayer</i>	платник податків
<i>value</i>	цінність
<i>wealth</i>	багатство

Наступний етап – демонстраційний або етап безпосереднього перегляду відео. Пропонуємо дозволити здобувачам вищої

освіти переглянути відео двічі. Перший перегляд дозволяє зрозуміти основну ідею поданої інформації, а другий – деталізувати побачене і почуте. Якщо вони не зрозуміли змісту відео після повторного перегляду, доцільно переглянути відео фрагментами.

Демонстраційний етап включає вправи, які слід виконувати безпосередньо під час перегляду відео. Такі завдання дозволяють викладачеві перевірити вміння здобувачів вищої освіти орієнтуватися в тексті, розуміти, в якій частині тексту міститься необхідна інформація. Прикладом такого роду завдання є вправи, пов’язані з використанням прийменників. Для прикладу:

Complete the following sentences with the correct prepositions:

1. *Productivity and productiveness, for an economist, actually has a lot to do ... value.*
2. *The bank also had to then be bailed ... by the US taxpayer for the sum of 10 billion dollars.*
3. *Adam Smith showed that 10 specialized workers who had been invested in, in their human capital, could produce 4,800 pins a day, as opposed ... just one by an unspecialized worker.*
4. *Consumers are maximizing their so-called utility, which is a proxy ... happiness, and firms are maximizing their profits.*
5. *A lack of attention ... those objective conditions and just allowing the price system itself to reveal the value.*

На демонстраційному етапі також пропонуємо здобувачам вищої освіти виконати вправи на одиниці глосарію, використаного у відеоматеріалі. Завдання такого типу тренують пам’ять, дозволяють швидше засвоїти нову лексику та детальніше зануритися у текст переглянутого відеоматеріалу. Так, з метою закріплення нового лексичного матеріалу пропонуємо завдання, пов’язане з використанням тлумачного словника. Такого роду завдання розроблені таким чином, щоб здобувачі вищої освіти могли самостійно здогадатися значення лексичної одиниці. Для прикладу:

Match the words (1-4) with their definitions (a-d). Rely on the context to guess the meaning of each word. Then check their meaning in the explanatory dictionary.

1. <i>asset</i>	a) <i>a useful or valuable thing or person</i>
2. <i>labor</i>	b) <i>an abundance of valuable possessions or money</i>
3. <i>proprietor</i>	c) <i>work, especially physical work</i>
4. <i>wealth</i>	d) <i>the owner of a business, or a holder of property</i>

І останній – післядемонстраційний етап, включає вправи, спрямовані на перевірку розуміння здобувачами вищої освіти змісту переглянутого відеоматеріалу. Класичним

прикладом вправи на розуміння переглянутого матеріалу та застосування нової лексики на практиці є переклад окремих речень або фрагменту тексту з рідної мови на іноземну. Таке завдання демонструє взаємодію мов оригіналу та перекладу і дозволяє здобувачам вищої освіти бачити практичне застосування здобутих навичок і вмінь.

Translate the following sentences into English:

1. Якщо ви інвестуєте у машинне виробництво та розподіл праці, нове мислення (сьогодні ми вживали б слово «організаційна інновація»), тоді ви змогли б збільшити продуктивність, зростання та багатство націй.

2. Якщо ви забруднюєте довкілля, ВВП зростає. Краще не робіть цього, але якщо ви таки це зробите, ви допоможете економіці.

3. Можливо, ви чули тезу: «Роботи відбирають наші робочі місця».

4. Не дивно, що економісти того часу, яких називали фізіократами, зосередили свою увагу на сільськогосподарській праці.

5. Джерелом багатства фізіократи вважали сільське господарство.

На післядемонстраційному етапі ми також пропонуємо здобувачам вищої освіти творчі вправи, такі як переказ сюжету, проектні завдання (доповіді, повідомлення за темою) та перегляд додаткових відеоматеріалів за схожою тематикою. З метою поглибленого вивчення теми, яку ми розглядали на практичному занятті, та послідовного і всебічного вивчення англійської мови, ми склали список доступних відеоматеріалів TED Talks, які можуть бути успішно використані в процесі навчання здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей англійської мови. Такий список був складений на основі наступних критеріїв: зрозумілість, темп, швидкість мови лектора, актуальність теми відеолекції і т. д.:

– *What coronavirus means for the global economy* | *Ray Dalio*. У цьому відео засновник, голова та один із головних інвестиційних директорів компанії Bridgewater Associates – світового лідера в галузі управління інституційними портфелями та найбільшого хедж-фонду, розповідає про вплив пандемії коронавірусу на світові економічні процеси. Включення цієї відеолекції до списку перегляду зумовлений актуальністю її теми, а також тим, що вона подана у формі інтерв'ю, який є жанром діалогічного мовлення.

– *Why do we blame individuals for economic crises?* | *Liene Ozoliņa*. Це відео вдало демонструє те, як не носій англійської мови може її досконало вивчити, що, у свою чергу, може змотивувати здобувачів вищої освіти до подальшого вдосконалення власних мовних навичок.

– *How employers steal from workers – and get away with it* | *Rebecca Galemba*. Лектор розповідає про багатомільярдну проблему розкрадання заробітної плати та пропонує способи її вирішення.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Підводячи підсумок викладеному вище матеріалу, можемо зробити наступний висновок: відеоматеріали TED Talks мають значні потенційні можливості для вирішення навчальних, освітніх завдань за умов правильно організованому занятті викладачем. Володіючи великою інформативністю матеріалу, вони створюють атмосферу реальної мовної комунікації і здатні забезпечити успішне сприйняття здобувачами вищої освіти економічних спеціальностей іноземної мови професійного спрямування. До подальших розвідок у цьому напрямку можливе розроблення занять на основі використання однієї з лекцій TED Talks для здобувачів вищої освіти інших спеціальностей.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Baeva E. M. (2017). Some advantages of using TED Talks as authentic study material. *Communication Studies*, 3(13), С. 127–133.
2. Shelestova T., Kalizhanova A., Romanyuk S., & Zhuman A. (2021). The advantages of using TED Talks materials in ESL classrooms. *Journal for Educators, Teachers and Trainers*. 12(2), С. 81–87.
3. TED ideas worth spreading. – URL: https://www.ted.com/talks/mariana_mazzucato_what_is_economic_value_and_who_creates_it (дата звернення 05.10.2021)
4. Иванова А. М., Малыгина Е. В. Возможности использования современного медиа-контента Ted Talks в обучении английскому языку как второму иностранному // Вестник ЮУрГПУ. 2017. №3. С. 49–57.
5. Карева Н. В. Использование аутентичных аудио и видео материалов для повышения мотивации изучения иностранного языка // Интернет-журнал «Науковедение». 2014. № 3. С. 1–8.
6. Корнюш Г. В. Возможности использования видеоматериалов TED Talks у процесі викладання англійської мови у вищій школі / Г. В. Корнюш // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2019. № 66. Т. 2. С. 24–29.
7. Кузан Г. С., Матвіїв-Лозинська Ю. О. Використання матеріалів лекцій TED Talks для підвищення комунікативної компетентності студентів закладів вищої освіти / Г. С. Кузан, Ю. О. Матвіїв-Лозинська // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. 2019. № 183. С. 109–113.

REFERENCES

1. Baeva, E. M. (2017). Some advantages of using TED Talks as authentic study material. *Communication Studies*.
2. Shelestova, T., Kalizhanova, A., Romanyuk, S., & Zhuman, A. (2021). The advantages of using TED

Talks materials in ESL classrooms. Journal for Educators, Teachers and Trainers.

3. TED ideas worth spreading. – URL: https://www.ted.com/talks/mariana_mazzucato_what_is_economic_value_and_who_creates_it (Access date 05.10.2021).

4. Ivanova, A. M., Malygina, E. V. (2017). *Vozmozhnosti ispol'zovaniya sovremennogo media-kontenta Ted Talks v obuchenii angliyskomu yazyku kak vtoromu inostrannomu*. [Possibilities of using modern media content Ted Talks in teaching English as a second foreign language].

5. Kareva, N. V. (2014). *Ispol'zovaniye autentichnykh audio i video materialov dlya povysheniya motivatsii izucheniya inostrannogo yazyka*. [The use of authentic audio and video materials to increase the motivation of learning a foreign language].

6. Korniyush, H. V. (2019). *Mozhlyvosti vykorystannya videomaterialiv TED Talks u protsesi vykladannya anhliys'koyi movy u vyshchiy shkole*. [Possibilities of using TED Talks videos in the process of teaching English in high school].

7. Kuzan, H. S., Matviyiv-Lozyns'ka, YU. O. (2019). *Vykorystannya materialiv lektiy TED Talks dlya pidvyshchennya komunikatyvnoyi kompetentnosti studentiv zakladiv vyshchoyi osvity*. [Use of materials of TED Talks lectures for increase of communicative competence of students of institutions of higher education].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ЗАПОТІЧНА Роксолана Андріївна –

кандидат економічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення Львівського державного університету внутрішніх справ.

Наукові інтереси: особливості перекладу наукових текстів економічного спрямування.

РОМАНІЮК Ольга Михайлівна –

викладач кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення Львівського державного університету внутрішніх справ

Наукові інтереси: контрастивна лінгвістика, методика викладання іноземних мов.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

ZAPOTICHNA Roksolana Andriyivna –

Candidate of Economic Sciences, Senior Lecturer of the Department of Foreign Languages and the Culture of Professional Communication at Lviv State University of Internal Affairs.

Circle of scientific interests: translation features of scientific and economic texts.

ROMANIUK Olha Mykhaylivna –

Lecturer of the Department of Foreign Languages and the Culture of Professional Communication at Lviv State University of Internal Affairs.

Circle of scientific interests: contrastive linguistics, foreign language teaching methodologies.

Стаття надійшла до редакції 03.11.2021 р.

УДК 378.091.018.43

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-200-75-79

ЗАРІШНЯК Інна Миколаївна –

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри біофізичної хімії, фізики і педагогіки Донецького національного університету імені Василя Стуса

ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-0948-1352>

e-mail: i.zarishniak@donnu.edu.ua

ГРАБОВИЧ Марія Вікторівна –

асистент кафедри іноземних мов професійного спрямування Донецького національного університету імені Василя Стуса

ORCID:<https://orcid.org/0000-0001-6679-3531>

e-mail: m.hrabovych@donnu.edu.ua

ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ НАДЗВИЧАЙНОГО ВІДДАЛЕНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Дистанційна освіта є новим типом навчання, який з'явився на вимогу сучасного суспільства та завдяки розвитку нових комп'ютерних технологій. По суті, це комплекс освітніх заходів для широкого кола студентів. Тотальне впровадження дистанційного навчання, як основної форми, виявило його неготовність повністю замінити традиційне навчання, яке переважало в освітньому процесі до останнього часу. За даними ЮНЕСКО, карантин через COVID-19 упровадили в 192 країнах світу.

Багато закладів вищої освіти зіштовхнулися із проблемами запровадження онлайн-освіти. Причини були різні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Сучасні дослідники приділяють значну увагу методичним аспектам створення, організації та впровадженню дистанційного навчання в Україні, зокрема, останні дослідження стосуються розробки організаційних етапів створення дистанційних курсів та методичних рекомендацій щодо їх використання (К. Гавриленко, М. Kurvits, Н. Лосєва, О. Муковіз). Окрім того, науковці вивчають